

Specialusis „Taikomosios kalbotyros“ numeris (2019, Nr. 13)

Ar preskriptyvizmas veikia?

Taisomi žodžiai Lietuvos radijo ir TV eteryje 1960–2010

Mokslo studija

Laima Nevinskaitė, Giedrius Tamaševičius

Vilnius

2019

Laima Nevinskaitė

Lietuvių kalbos institutas

laima.nevinskaite@gmail.com

Giedrius Tamaševičius

Lietuvių kalbos institutas

giedrius.tamasevicius@sociolingvistika.lt

Mokslinė redaktorė

Loreta Vaicekauskienė (Lietuvių kalbos institutas)

Recenzantai

Rūta Petrauskaitė (Vytauto Didžiojo universitetas)

Jurgita Girčienė (Vilniaus universitetas)

Copyright © 2019 Laima Nevinskaitė, Giedrius Tamaševičius. Published by Lithuanian Language Institute, [Vilnius University Press](#).

This is an Open Access article distributed under the terms of the [Creative Commons Attribution Licence](#), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

ISSN 2029-8935

TURINYS

1. ĮVADAS	4
2. TYRIMŲ APŽVALGA	8
2.1. PRESKRIPTYVIZMO VEIKSMINGUMO TYRIMAI	8
2.2. MIKROANALIZĖS SĄVOKOS: SOCIALINĖS REIKŠMĖS INDEKSAI IR STILIUS.....	13
2.3. ŽINIASKLAIDOS KONTEKSTAS	17
3. RADIOJO IR TELEVIZIJOS KALBA PRESKRIPTYVINIAME DISKURSE	20
3.1. KAUNO RADIOFONAS: KOVA SU KALBINIAIS TAUTOS PRIEŠAIS.....	20
3.2. SOVIETMETIS: TARP KALBOS KULTŪROS LAIMĖJIMŲ, KALBOS KULTO IR ADMINISTRACINIŲ PRIEMONIŲ.....	25
3.3. NEPRIKLAUSOMYBĖS PRADŽIA: PADĖTIS KATASTROFIŠKA.....	31
3.4. DABARTINIS LAIKOTARPIS: POKYTIS RADIOJO IR TELEVIZIJOS KALBOJE NEĮVYKO?.....	34
4. TYRIMO METODAI IR MEDŽIAGA.....	34
4.1. RADIOJO IR TV KALBOS TEKSTYNAS	38
4.2. VIEŠOSIOS KALBOS LEKSIKOS TAISYMAI.....	40
4.3. TAISOMŲ ŽODŽIŲ ATRANKOS ŠALTINIAI	42
5. TAISOMŲ ŽODŽIŲ SKAIČIAUS KAITA: KIEKYBINĖ DUOMENŲ ANALIZĖ.....	44
5.1. TAISOMŲ ŽODŽIŲ SKAIČIUS SKIRTINGAIS LAIKOTARPIAIS	45
5.2. TAISOMI ŽODŽIAI PAGAL KALBĖTOJŲ VAIDMENIS	46
5.3. TAISOMI ŽODŽIAI PAGAL LAIDŲ ŽANRUS.....	50
5.4. DAŽNIAUSI TAISYMAI IR VISAI LAIKAIS TAISYTI ŽODŽIAI	53
6. TAISOMŲ ŽODŽIŲ FUNKCIJOS IR JŲ KAITA: KOKYBINĖ DUOMENŲ ANALIZĖ	57
6.1. SOVIETINIS LAIKOTARPIS (1960–1987): KASDIENĖ KALBA, NAUJAKALBĖ IR NUOŠIRDUMO NUOTRUPOS	58
6.2. PEREINAMASIS LAIKOTARPIS (1988–1992): GYVOJO ŽODŽIO ATGIMIMAS.....	67
6.3. DABARTINIS LAIKOTARPIS (1993–2011): TAISOMŲ ŽODŽIŲ ĮVAIROVĖ.....	75
7. IŠVADOS	94
ŠALTINIAI IR LITERATŪRA	98
SANTRAUKA.....	108
SUMMARY	114